

Ameriške sile prodrlje štiri milje v ofenzivi pri Metzu

V torek se vrši
masni pogreb za
55 žrtev požara

Rodna gruda vas kliče!

Zdaj je čas. Slovenija bo kmalu vsa osvobojena. Naša hrabra in nepremagana slovenska vojska zavrije zadnje bitke. Slovenska zemlja bo zadihala svobodno in veseljčastno. Cankarjeva Velika nedelja prihaja, kakor je bila napovedana. Iz trpljenja in zaničevanja in iz same smrti vstaja prerojena in preizkušena in nova Slovenija, domovina naših očetov in mater, bratov in sester.

Zdaj je prišel čas, da pogledamo preko oceana in vprašamo: Kako ti je domovina?

Odgovor imamo že med nami: Tri leta in pol sem trpela, stradala, jočala s svojimi otroci in starci, a moja lastna in nepremagljiva vojska je bila boj na življenje in smrt za staro narodovo pravdo. Sledovi mojega trpljenja so nezaceljene rane: požgane in porušene vasi in mesta, zaraščne in neobdelane njive, posekani in uničeni gozdovi, zapuščeni vrtovi na pogoriščih, s krovjo nascenega zemlja, in nešteto grobov, v katerih spi nezdravno spanje na tisoče najboljših slovenskih sinov.

Taka je danes naša rodna zemlja.

Še več. Lačna, raztrgana in bolna je naša domovina. Kruha prosi, zdravila potrebuje, oblike nima. Utrujena stoji pred nami, s sklonjeno glavo in praznih rok, katere proži proti ameriški Sloveniji: Daj brat, daj; pomagaj sestra!

Kri ni voda!

Mi čujemo klice rodne zemlje. Sveta nam je misel na domovino. Naša srca so ognjevita, naše besede so polne usmiljenja in dobrute. Le roka nam zastaja, ko sega v žep po dolar.

Toda ne vsem. Progresivne Slovenke v Clevelandu, Collinwoodu in Euclidu so že zavrsile veliko samaritansko delo. Priznanje in čast vsem tem neumornim in narodno zavednim slovenskim ženam in mladenkam in vsem onim, ki so jim pomagali. Ranjena in zapuščena slovenska zemlja onkraj morja bo zapisala ime Progresivnih Slovenk v svojo bolestno zgodovino z vidnimi in velikimi črkami za poznejše slovenske rodove.

V nedeljo ima podružnica št. 39 SANSA v Slovenskem narodnem domu veliko prireditev s pestrim programom. Ves čisti preostanek bo izdan za takojšnjo pomoč trpeči Sloveniji. Vsak narodno čuteč Slovenec ali Slovenka pride v Dom, da pomore k tej takojšnji pomoči. Tu ni več izgovorov; treba je, da vsi plačamo svoj predpisani davek.

Rodna gruda vas kliče.

Naj ne zastajajo vaši koraki, tako tudi ne vaša roka. Potreba je silna in nujna, kajti kličejo vaši očetje, vaše matere, sestre in bratje. Ladja čaka, da odpelje vaše darove v domovino. Domovina čaka, da sprejme vaše darove za božič. Nedolžni otroci vas prosijo; darujte sedaj, ko se lahko pošlje vsem onim, ki so pomoći in tolažbe potrebnih.

Dokažimo z dejanji, da imamo usmiljena slovenska srca in še večje sočutje z onimi, ki so kri naše krvi, ki govorijo našo govorico in pojejo mladostno pesem o novi, svobodni in srečni Sloveniji ob Soči, Savi in Dravi.

JNR

PREVIDNOST

APEL NA DRAM. DRUSTVO "ANTON VEROVSEK"

Apelira se na odbor in vse bivše člane in članice dramskega društva "Anton Verovsek", da se vdeležijo seje, ki se vrši nočjo, 10. novembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Čas je, da se dramsko društvo oživi, za kar se je prijavilo že več članov. Torej, ponovno se apelira na bivši odbor, da se nočoj udeleži. — V. Coff.

Kultura

DRAMSKO DRUŠTVO "NASA ZVEZDA"

V nedeljo, ob 3. uri popoldne se vrši seja dramskega društva "Naša zvezda", v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., in sicer radi nastopa v nedeljo na St. Clair Ave. Prosí se člane, da se vaje udeležijo.

Ameriški vojaki so dobili posebno treningo glede ravnanja s sumljivimi predmeti, ki navidezno nedolžno leže na ponacistih zapuščenem ozemlju. Pov. Guis Capelli, iz Denverja,

Washington danes pozdravi Rooseveltta

Danes se vrne predsednik Roosevelt s svojega doma v Hyde Parku, kjer se je nahajal izza zadnje nedelje, nazaj v Washington, kjer se mu bo priredil svečan in sprejem po ogromni zmagi, katero mu je dal v torek na volišču ameriški narod.

Po vožnji s kolodvora po Pennsylvania Ave., se bo prvi predsednik Zed. držav, ki je bil izvoljen za četrti termin, takoj po poslov, ki so se nagromadili na njegovi mizi v Beli hiši.

Rooseveltova zmaga je včeraj zopet načrta, ko je zaključek štetja glasov v Michiganu pokazal, da je dobil večino tudi v omenjenem državi. To znači, da je za njegovo izvolitev glasovalo ljudstvo 36 držav s 432 elektoralnimi glasovi, medtem ko je gov. Dewey dobil večino samo v 12 državah, ki imajo skupno 99 elektoralnih glasov.

Na podlagi poročil iz 122,201 volilnih precinkov v deželi od skupnega števila 130,789, je za Roosevelta glasovalo 24,249,098 volilcev, gov. Dewey pa je dobil vsega skupaj 21,195,298 glasov.

Križi in težave madžarskega kvizlinga rastejo

RIM 3. novembra. (O.N.A.) — Turška časniška agencija poroča danes iz Budimpešta, da se množe znaki in poročila o težavah in fašistične madžarske vlade, katero so nacisti posadili na njeno mesto. Turški korespondent pravi, da je bilo povlečeno za splošno mobilizacijo vseh moških od 18 do 48 leta preklicano, ker so odgovorni krogi spreviedeli, da bi izvedba tega povelja povzročila le mnogo nemirov med prebivalstvom in mnogo zmešnjave.

Ruski radio pa med tem ne prestano ponavlja Madžarom dnevno povelje madžarskega generala Miklosa, ki je uka za vsem enotam madžarske vojske, da naj prenehajo z borbo proti sovjetskim armadam, nazi se začno umikati in naj uničijo vse nemške oddelke, ki bi poskušale motiti izvedbo tega povelja.

Dalje je ruski radio naznani danes madžarskim četam, da se je general Vitez Verez, bivši načelnik glavnega stana madžarske vojske, predal Rusom.

PEVSKA VAJE

Pevski zbor "Slovan" bo imel svoje pevske vaje v soboto, ob 7:30 uri zvečer v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., in sicer radi nastopa v nedeljo na St. Clair Ave. Prosí se člane, da se vaje udeležijo.

Johnston City, Ill. — Dne 17. oktobra je tukaj umrl John Clivnik, star 69 let. V Johnston City je prišel leta 1914. Zapušča dva sinova in hčer.

Duluth, Minn. — Tukaj je v bolnišnici umrl John C. Sterle, star 46 let. Bolan je bil dalj časa. Zapušča dva brata in dve sestri.

Kratke vesti

DEVET ŽENSK BO SEDEL V KONGRESU

WASHINGTON, 9. novembra. — V bodočem 79. kongresu Zed. držav bo sedelo devet žensk, ki so bile izvoljene v torek, dočim je bilo tam sedaj le sedem žensk. Tudi žensko zastopstvo po strankah bo bolj uravnoteženo. Med sedmimi ženskami, ki so sedaj bile v kongresu, je bila sama ena demokratinja, v bodoče pa bodo tam štiri demokratinje.

KONFERENCA "VELIKE TROJICE" JE BLIZU

LONDON, 9. novembra. — Premier Churchill je danes dal razumeti, da sedaj, ko je bil predsednik Roosevelt ponovno izvoljen, se ne bo več dolgo odlašalo z novo konferenco, na kateri se sestane "velika trojica" — Roosevelt, Stalin in on sam. Britski premier je izrazil velik osebno veselje nad Rooseveltovo zmago.

BERLIN JE TRPEK NAD ZMAGO F. D. R.

BERNE, Švica, 9. novembra. — Poročila iz Berlina izkazujejo, da so nemški nacijski trpko razočarani nad sijajno zmago predsednika Rooseveltta v uradni krogi odprtih priznavajo, da so upali, da bi izvolitev gov. Deweyja zavlekla vojno in paralizirala ameriški vojni napor za leto dni. Nacija niso samo ospupljeni nad porazom rep. kandidata, temveč uničene so tudi njihove nadate, da bodo republikanci dobili večino vsaj v kongresu, mesto tega pa se je demokratska večina dejansko povečala.

FRANCOSKA VOHUNKA
OBSEJENA V SMRT

PARIZ, 7. novembra. — Marie Lou, ki je bila na obravnavi pred sodiščem v Grenoblu spoznana za krivo špijonažo v prostorju Nemčije, je bila obsojena v smrt. Nekaj ur po obsodbi je bila ustreljena.

RUSI PREVZELI UKRADENE POLJEDELSKE STROJE

WASHINGTON, 8. novembra. — Radio Moskva je naznani, da so Rusi prevzeli poljedelske stroje, katere so rumunske in nemške čete zasegle v Ukrajini in Moldaviji, ko sta bili province pod kontrolo teh čet. Med temi je dva tisoč traktorjev. Zavezniška kontrolna komisija poroča, da so bil stroji najdeni v neki tobačni tovarni v Bukarešti.

Naši fantje-vojaki

Edward A. Seitz, sin Mrs. Josephine Seitz, 16213 Waterloo Rd., je bil 31. oktobra povisan v kapetana. Sedaj se nahaja v Californiji, v komunikacijskem uradu, in njegov naslov je: Capt. E. A. Seitz, 441st A.A.F. Base Unit, Van Nuys, Calif.

V ZADNJE SLOVO

Clanstvo društva "Cvetoci Nobile" št. 450 S. N. P. J. se opozarja, da se nocoj, ob 8. uri snide v pogrebnu zavodu Jos. Zele in sinovi, 458 E. 152 St., da izkaže zadnjo čast umrlemu članu Edward Bedenko.

GEN. PATTON VRGEL ŠTIRI NADALJNJE DIVIZIJE V BOJ

Rdeča vojska prekoračila reko Tiso severno od Budimpešte

LONDON, 9. nov. — Ameriška tretja armada je vrnila štiri nadaljnje divizije v veliko ofenzivo ob 55 milj dolgi fronti v severni Franciji. Naskok, ki so ga vprizoreli tri infanterijske divizije, je udaril preko reke Moselle 18 milj severno od mogočne trdnjave Metz, medtem ko je elitna oklopna divizija planila v boj od južne strani.

Ob istem času je sovražne linije trgalo več kot 1,300 ameriških bombnikov, ki so stopili v prvo tako masno vzporedno akcijo od časa, ko je velika ofenziva pri St. Lo v Normandiji zlomila nemški odpor in prisnela odločitev v borbi za Francijo.

Operacije v Jugoslaviji

Berlinski radio poroča, da je druga Rdeča armada, kateri poveličuje maršal Feodor Tolbuhin, zopet stopila v akcijo v Jugoslaviji. Glasom tega poročila, ki iz Moskve ni potrjeno, je tretja ukrajinska armada prekoračila Donavo pri Apatinu, 15 milj južno od ogrske meje in si ustvarila oporišče na levem bregu reke, 142 milj vzhodno od Zagreba.

Gl. stan zavezniške zračne sils v Sredozemlju sodi, da je 100,000 Nemcov v nevarnosti, da bodo zajeti v pasti v južni Jugoslaviji, medtem ko tudi raste opasnost za okrog 250,000 sovražnih čet, ki se nahajajo v severni Jugoslaviji.

Nov grob MARKO KEKIĆ

V Lakeside bolnišnici, kamor je bil prepeljan pretekli pondeljek, je včeraj umrl Marko Kekić, star 55 let, samski, ter stanujec na 1399 E. 39 St. Dočka je bil iz selja Stari Grad, vas Žumberak, na Hrvatskem, odkoder je prišel v Ameriko 1910 leta. Svoječasno je delal v Pipe Shop tovarni, na E. 26 St., kjer je zgubil desno roko in levo nogo, pozneje pa je opravljal lažja dela, da se je preživeljal. Zadnje leto je bil uposlen pri Parker Appliance Co., kot operator dvigala. Tu zapušča brata Tade Kekić, v Avon Lake, O. Pogreb se bo vršil v pondeljek ob 9. uri zjutraj iz A. Grdina in sinovi pogrebne zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Nikolaja na E. 36 St. in Superior Ave. ter nato na Calvary pokopališče.

Črta med Budimpešto in Slovenci
LONDON, 10. novembra. — Rdeča vojska je včeraj v novem obkoljevalnem manevru okrog obleganega Budimpešta udarila preko reke Tise na 40 milj dolgi fronti severovzhodno od madžarske prestolnice in je na eni točki prodrla 17 milj daleč, tako da se nahaja samo eno milj od glavne proge, ki veže Budimpešto z vzhodno Slovakinijo.

Tozadovno poročilo je danes uradno naznani Moskva. V istem času je radio v Berlinu ujet poročilo iz Budimpešte, da so druge sovjetske edinice obnovile naskok na južna predmestja Budimpešte, kjer so v teku ljudi boji od hiše do hiše. Nad 100,000 Nemcov je bil 17. oktobra ranjen v Nemčiji njun sin John.

New York. — Iz bolnišnice se je vrnila na svoj dom v St. Albans, L. I., Matilda Pavlič. Zadnje dni je mrtvoud, a je že precej okrevala.

Sharon, Pa. — Dne 27. septembra je tukaj umrl Joe Mavlovich, v najlepši dobi življenja, star 38 let. Poleg staršev zapušča ženo in dva nedorasla sina. — Zadnje dni so se pri družini Glaser oglastile vile rojenice in pustile v spomin krepkega sinčka.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST" UREDNIKOVA POŠTA

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

by Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznalaču v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$9.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Epopeja jugoslovanskega junastva

III.

Vzeli smo komisarja, poročnika Kraigherjevo in sedemnajstletnega kurirja Ivana s seboj in zvečer smo jih peljali v gledališče. Lahko pravim, da so gospodična Cornell in vsa njena družba imenitno igrali in klub tujemu jeziku so ti trije partizani razumeli igro in ugajala jim je. Pozneje so prišli za kulise, kjer so postali središče zanimanja, ker je že McKay povedal družbi, kako so preživeli ta dan in kako so bili "na fronti." Katarina se je čudovito obnašala in jim je servirala kave in kolačkov in jim potem podarila veliko škatlo čokoladnega praška, dovolj za vso bolnico.

Mi smo bili ves dan z njimi v drugem svetu, sedaj so bili oni v drugem svetu z nami.

Štiri dni pozneje — — —

Ko so Barettsi (igralska družba) odpotovali odtod, se mi je posrečilo dobiti potnico in se jim čez par dni pridružiti. Moj namen ni bil toliko, da bi ostal v njihovi družbi, ampak rad bi zvedel, če je po sreči moja ladja — Sitnica — v luki in če je, da bi predstavil moje ameriške prijatelje mojim jugoslovanskim prijateljem in obratno. Bog in vojne razmere so bile z menoj in ladja je bila tam. Toda pristaniške oblasti niso bile z menoj in bilo je nemogoče pripeljati igralce na krov, kot je bilo zamisljeno. Vse ladijsko osobje je bilo vzradoščeno v pričakovanju, da pride družba na ladjo in kuhan Nikolaj je nameraval skuhati zanje prav posebno kosilo. Razume se, da je bilo razočaranje na obeh straneh veliko.

Vendar pa smo tisti večer vzeli Borisa Beroviča, politikomisarja, Josipa Juciča, glavnega mašinista in Tinetta (Martina Kočaka), drugega časnika, na predstavo. Ne eden izmed njih ne govoril ne ene angleške besede, kar je po eni strani dobro, ker je — brez Marije ali kakšnega drugega prevajalca — vsa naloga ostala na meni in na moji nemščini. Razložil sem jim vsebino igre in tako so vedeli zgodbino Elizabete Barrettove in Roberta Browninga. Tinettov brat je bil nekoč gledališki kritik v Ljubljani in ve mnogo o gledališču. Njegovo presojanje posameznih igralskih vrednot, ne da bi razumel jezik, je bilo presenetljivo točno in bistro. Posegel je naravnost do srca reči in brez napake označil najboljšo, kar tudi najslabšo igro. Skoro samo ob sebi se razume, da jih je predstava zelo zanimala. Pozneje jih je vsa družba pozdravila za kulisami in Katarina je zopet servirala kavo in pecivo. Velik vtis je naredil nanje Brian Ahern, zlasti ker so ga prav pred tem videli v filmu, ki je bil kazan v mestu.

Zneje so jim McKay, Chester Stratton in Elaine priredili sestanek v svojem hotelu in servirali pivo in srove sendviče. To je naredilo name enak vtis kakor na moje Jugoslovane, kajti pivo in vroči sirovi sendviči so zame enaka redkost kakor zanje.

Vse bolj in bolj spoznavam te ljudi, te partizane, te Jugoslovane. Živel sem z njimi, jedel, spal, razpravljal o politiki, razgovarjal z njimi o ljubezni in o brezpostembnostih. Potoval sem z njimi na vojaški ladji, jih opazoval in študiral in po najboljših močeh skušal biti nepristranski; in čim več jih vidim in čim bolje jih razumem, tem bolj jih občudujem. To je veliko ljudstvo z mogočno razvito "srčno kulturo." Saj tako bi menda rekli vi . . .

* * *

Potem omenja pisec, da bi bila njegova srčna želja ostati po vojni v Jugoslaviji in pomagati, kolikor bi mogel. Za enkrat pa želi nad vse, da bi partizanski zbor pričel v Ameriko, in misli, da bi to v največji meri utrdilo dobre stike med Jugoslavijo in Ameriko v prid obeh dežel.

Izpolnitev te želje ni lahka. Izvrševalni odbor

Vabilo in kritika

Cleveland, Ohio. — Letos bo proslavljalo društvo "V boj" št. 53 Slovenske narodne podporne jednotne svojo 38-letnico, odkar je bilo ustanovljeno in obenem štiridesetletnico obstoja S. N. P. J. Vse to se bo vršilo v nedeljo, 12. novembra v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. Pričetek bo ob 7. uri zvečer s programom, in po programu bo ples v zgornji dvorani, kjer bo igral Barbic's-Zalokar's orkester.

Za program so bili priščeni, da nastopijo Miss Florence Untič, da zapoje Star Spangler Banner, in solo-spev. Godbene točke proizvajajo Dolores Pajk, Jerry Pajk in Johnny Sorc, člani mladinskega pevskega zborna S. D. D., in nastopi mladinski pevski zbor S. D. Doma.

Ravno tako nastopijo sestri Kapelj in sestri Slokar v kvartetu, kakov sestri Arch v duetu, ki zapoje "Soča voda".

Prvič, da bomo slišali v S. D. Domu mladinski pevski zbor clevelandške SNPJ federacije, pod vodstvom pevovodje Malečkarja.

Josephine Turk nastopi v duetu z Sophie Ilersič-Turkman, govoril pa bo Camilus Zarnik, drugi podpredsednik SNPJ.

Oni, ki hočete prisostvovati pri programu, se požurite, ker kakor hitro bo ena tretjina se-dežev zasedenih po sedmuri, se bo pričelo izvajati program, da ne bo oporekanja radi plesa.

Torej želimo, da ste točni in na mestu, kakov tudi oni, ki imajo nastopiti, da ne bomo pre-dolgo čakali nanje.

Prosimo tudi člane društva "V boj" št. 53, da bi se bolj redno udeleževali sej. Pri društву je nad 600 članov, ali na seje jih prihaja le do dva ducata.

Ker tega dopisnika vprašujejo zakaj se več ne oglaša v časopisu, posebno v "Prosveti", vam naj bo povedano, ker se ne strinja z diktaturo, pa naj bo ista fašistična, nacijska, komunistična ali socialistična, se manj pa monarhistična.

In to se je začelo izvajati v nekdanji za delavske principe bojevit in slovenski naselbini v Chicagu. Enkrat je tam vladal delavski duh, kritiziral je lahko dopisnik vsakega glavnega odbornika in urednika. In sedaj ne sme drugega kot hvaliti tisto, kar se imenuje izvršno osobje, urednik pa ni več urednik, je le "sluga pokoran" dveh glavnih funkcionarjev, katerima mora nesti kritično vezivko za "okey." In s takimi "človeki", mi v Združenih državah, ki nam jamči svobodo tiska in govora, nočemo imeti opravka.

Da vam damo nekaj dokazov: Bilo je nekak v aprilu 1944. Anton Tratnik, tajnik društva št. 267 SNPJ v Kemmerer, Wyo., je kritiziral urednika, in ravno tako Anton Zajc, prejšnji glavni odbornik SSPZ. Urednik jima je "ustvaril" pod njih dopisi dolg "rep", ali komentari. Ko smo se oglasili na isti njegov "rep", je seve kot "sluga pokoran" šel v "ris" na posvetovanje s predsednikom in tajnikom, ker sta ona dva odločila običajni koš. Mi glavni uradniki izvršnega odbora, mi imamo moč, in za nas U. S. Bill of Rights nima pomena.

Dopisnik ima na razpolago SANSA je razpravljal o stvari in priznava, da bi bilo podjetje vredno vsega truda, zaveda se pa tudi vseh težav, katere bi bilo treba premagati. Rešiti bi bilo treba celo vročo vprašanje, ampak če se dajo rešiti, je prepričan, da bodo ti pevci pozdravljeni v Ameriki kakor rodni bratje.

SANS je razpravljal o stvari in priznava, da bi bilo podjetje vredno vsega truda, zaveda se pa tudi vseh težav, katere bi bilo treba premagati. Rešiti bi bilo treba celo vročo vprašanje, ampak če se dajo rešiti, je prepričan, da bodo ti pevci pozdravljeni v Ameriki kakor rodni bratje.

več takih prigožb, da se je tem starim dopisnikom cenzuiralo njih poslane dopise, ali pa tako razmrevarilo, da ni imelo enega pomena, zg kar so bili poslani. Znano nam je, posebno Anton Ipavec je bil pri njih ponovno v posetih, in so mu takoj izročili omenjeno vsoto za svobodo svojega naroda. Pač vredno posnemanja! To je že druga vsota, katero so ti mladeniči prispevali pri tej podružnici. Fantje mi večkrat pišejo, pravijo, da njih največje veselje bi bilo, če bi se mogli boriti ob strani ameriške armade z ostalimi našimi fanti za osvoboditev našega naroda in svobodo vsega človeštva, izpod tiranije naci-fašizma, ali pa da bi še najraje sliši boriti se z našimi partizani ob strani Titove armade.

Ti fantje so v resnici zavedni sinovi slovenskega rodu in kot večkrat mi pišejo, so v resnici pretrpeli veliko pod italijanskim fašizmom, ker veliko njih je bilo celo rojenih in vzgojenih pod tem režimom. Dokler bo imel naš narod še tako zavedne sinove kot so ti fantje, upamo, da ne bo še tuje zavladal in uničil tega malega slovenskega naroda. Marušič, Resinovič, Kalčič in drugi so nam za to v porok. Da bi bila tako zavednost med našimi tu v Ameriki, kot je zavednost teh fantov.

Torej v imenu podružnice, kot v imenu organizacije SANS in trpečega naroda v domovini, se tem fantom najlepše zahvaljujem, ravno tako ostalim, kateri ste prispevali v oktobru skupno vsoto \$147.50. Žal, da je vse premalo zavednosti med nami. Bliža se osvoboditev našemu narodu, mi pa še vedno kolebam, če bi bili, ali ne dali. Čas je prišel, torej tisti, ki ste imeli ravnino izgovore v preteklosti "dam ko bo za to čas prišel", sedaj je ta čas tukaj, narod v domovini trpi pomanjkanje in trpljenje, zima je tukaj, torej prispevajte vsi in vsak kolikor pač zmorate. Naj si bo za SANS ali za pomočno akcijo.

Tem "delavskim voditeljem" pa ne bom postal prav nič dolzan, kadar se srečamo. Slišam, kaj da se govori po pivnicah, ampak to nič ne šteje. Šteje le delo, in tega sem vršil do danes več v prid naroda, in delavstva kot marsikateri kritik pri "bari"!

Frank Barbic.

Iz urada tajnika

št. 48 SANS

Cleveland, Ohio. — Tu je naša aktivnost pri podružnici št. 48 SANS za mesec oktober. — Darovi izvršen tajniku: Frank Jančar \$3.00, družina Ivan Kapelj \$5.00, namesto venca za pokojnem Jos. Sedej, članarina dr. št. 71 A. B. Z. \$2.00, August Kabay \$5.00 namesto venca za pokoj. Jos. Sedej, Joseph Petrič \$5.00 namesto venca za pok. Jos. Sedej, Mr. in Mrs. L. Lemut \$3.00, Leo. Simončič (izvršila A. Trbičan) \$2.00, dr. št. 312 SNPJ \$3.00, družina Leo-Mary Grajzar \$5.00, dr. št. 53 SNPJ članarina \$12.50, Martin Plut \$5.00, članarina (v tem letu je Martin plačal \$12.00), Angela Kalin plačuje mesečno \$2.00, Jos. in Ana Kertel \$5.00, Svoboda št. 748 SNPJ prispevek \$5.00, Mrs. Frances Wolf, izvršila vsoto \$5.00, katero so prispevali Agnes Kobal \$2.00.

Potrebna bi bila tudi podružnica na južni strani naselbine, je menda že skrajni čas za to. Euclidski rojaki so se v tem oziroma zavzeli, in tako ustanovili svojo podružnico. Tem zavednim rojakom in rojakinjam želimo obilo uspeha.

Na delo, torej vsi, čas je prišel, da je treba tudi akcije, in ne le simpatije. S temi se narod ne bo rešil, potrebe so velike, in naši skupni doprinosi so potrebni tudi v večjem obsegu, kot so bili do sedaj.

Leo Wolf soprog naše aktivne Progresivne Slovenke Fany \$2, ter John Kvartič, Pa. \$1.00.

Dalje sem tudi sprejel vsoto \$80.00 od naših slovenskih fantov - ujetnikov, kateri se nahajajo v taborišču La Carne, O. Mr. Anton Ipavec je bil pri njih ponovno v posetih, in so mu takoj izročili omenjeno vsoto za svobodo svojega naroda. Pač vredno posnemanja! To je že druga vsota, katero so ti mladeniči prispevali pri tej podružnici. Fantje mi večkrat pišejo, pravijo, da njih največje veselje bi bilo, če bi se mogli boriti ob strani ameriške armade z ostalimi našimi fanti za osvoboditev našega naroda in svobodo vsega človeštva, izpod tiranije naci-fašizma, ali pa da bi še najraje sliši boriti se z našimi partizani ob strani Titove armade.

Ti fantje so v resnici zavedni sinovi slovenskega rodu in kot večkrat mi pišejo, so v resnici pretrpeli veliko pod italijanskim fašizmom, ker veliko njih je bilo celo rojenih in vzgojenih pod tem režimom. Dokler bo imel naš narod še tako zavedne sinove kot so ti fantje, upamo, da ne bo še tuje zavladal in uničil tega malega slovenskega naroda. Marušič, Resinovič, Kalčič in drugi so nam za to v porok. Da bi bila tako zavednost med našimi tu v Ameriki, kot je zavednost teh fantov.

Torej v imenu podružnice, kot v imenu organizacije SANS in trpečega naroda v domovini, se tem fantom najlepše zahvaljujem, ravno tako ostalim, kateri ste prispevali v oktobru skupno vsoto \$147.50. Žal, da je vse premalo zavednosti med nami. Bliža se osvoboditev našemu narodu, mi pa še vedno kolebam, če bi bili, ali ne dali. Čas je prišel, torej tisti, ki ste imeli ravnino izgovore v preteklosti "dam ko bo za to čas prišel", sedaj je ta čas tukaj, narod v domovini trpi pomanjkanje in trpljenje, zima je tukaj, torej prispevajte vsi in vsak kolikor pač zmorate. Naj si bo za SANS ali za pomočno akcijo.

Poskrbljeno bo za plesažljive, kajti Pete Srnick in njegov orkester bo igral poskočne polke in valčke, da bo veselje. In kar je pa še največ pri tem je, da bo, bomo na tej veselicel tudi doli posebne nagrade najboljšim plesalcem polke in valčke. Cenjeno članstvo naše družstva, kakor tudi njih prijatelji in članstvo sosednjih bratskih društev, so vsi prav v gladnjih vabljenci, da posetijo to prireditve v kar največjem številu, kajti veselici odbor je prav pridno na delu, da bodo vsi naši gostje postreženi z vsemi dobrotnimi.

Poskrbljeno bo za plesažljive, kajti Pete Srnick in njegov orkester bo igral poskočne polke in valčke, da bo veselje. In kar je pa še največ pri tem je, da bo, bomo na tej veselicel tudi doli posebne nagrade najboljšim plesalcem polke in valčke.

Članom oziroma zastopnikom podružnice pa priporočam, da se v tem mesecu vsi potrudite z nabiranjem; te vsote, ki jih zberemo skupaj za naš delokrog so vse premajhne v primeri kolikor nas je.

Potrebna bi bila tudi podružnica na južni strani naselbine, je menda že skrajni čas za to. Euclidski rojaki so se v tem oziroma zavzeli, in tako ustanovili svojo podružnico. Tem zavednim rojakom in rojakinjam želimo obilo uspeha.

Na delo, torej vsi, čas je prišel, da je treba tudi akcije, in ne le simpatije. S temi se narod ne bo rešil, potrebe so velike, in naši skupni doprinosi so potrebni tudi v večjem obsegu, kot so bili do sedaj.

J. F. Durn, tajnik št. 48 SANS.

Urednikova pošta

(Nadaljevanje z 2. strani)

Poslalo v New York, na glavni stan.

Sedaj je tudi dovoljeno, da se posilja tudi ponošene čevlje, če ti niso preveč ponošeni, to je, da so še za rabo, vse bo tem režešem prav prišlo. Čas je prišel, ko se zahteva od nas tudi deljanja, ne le simpatije in občudovanje njih borbe. Danes ni čas več z raznimi izgovori, dajmo prispevamo, kjer in koliko pač zmorno. Ves svet občuduje junaško borbo našega naroda.

Torej, kot sem že rekel, če imate kaj oblike, prinesite jo na določena mesta, ali pa poklicite spodaj podpisanega in prišel bom iskat. Vsa imena se beleži, kaj prispeva, naj si bo v denarju ali blagu, ta imena bodo slava v domovino v pregled našem narodu, da bo ta vedel, kaj smo mi tu delali in koliko smo prispevali v tej usodni urki.

Dalej naj tudi sporočam javnosti, da nam je naša zadnja plesna veselica prinesla \$290.79. Tako smo zbrali skupaj v mesecu oktobra preko pet stotakov. Na državna apeliram, da se zavzemajo in prispevajo do skrajnosti iz svojih blagajn, v dečembri, ko boste imeli takozvalne letne seje.

Dalje bi bilo zažljivo, da bi društva tudi prirejala plesne ali drugne prirede, katerih dobiček naj bi šel v ta namen. Časi so vsem za naš narod in kot sem potreben bo malo več zavestni, darežljivosti v tem zgodnjem trenotku našega naroda.

Podružnica št. 48 SANS se odločila, da bo priredila plesno veselico na božični dan, 25. decembra. V ta namen nam je določil dvorano soc. klub št. JSZ. Upamo, da se boste tezave vse odzvali in prišli. O meni seveda bomo še povedal.

Ravnokako se je tukajšnje društvo št. 27 SDZ Blejsko jezero zavzelo, da bo imelo svojo plesno veselico na božični dan, 25. decembra. V ta namen nam je določil dvorano soc. klub št. JSZ. Upamo, da se boste tezave vse odzvali in prišli. O meni seveda bomo še povedal.

Ne imamo predsdokov in razgovorov. Ne ozirajmo se na zavajalca naroda, ki kujejo ambicijoznosti in kapital. Juriš jih je deveta briga, le da ne vemo, da je narodno delo. Izločiti tako in pojdim preko njih, da pedružnico št. 35 JPO, SS, Jos. F. Durn.

Zadružništvo v Ameriki

pogoje kot pa naša društva iz početka. Toda naše prednike to nismo motilo. Šli so na delo, se organizirali in delali. Danes smo ponosni, ko lahko rečemo, da imamo iste moderne zavarovalne kot najsi katerak zavarovalna družba v Ameriki. Poleg tega pa premoženje društva pripada nam samim. O tem bi lahko pisal knjigo na tisoč stranah pa še ne bi vse bilo opisan.

Kot je bilo delo težko organizirati in dopovedati ljudem, da potom lastnih društev je za režešem napredek, ravno tako je delo težko in počasno pri slovenskih zadrugah v Ameriki. Že 32 let se v Clevelandu bora in delajo na vse moči, da bi dopovedali ljudem kaj je vzrok, da je delavec režeš, kot se vedno sami sebe imenujemo. Za nas režeš-delavce ni pravice.

Tako slišimo vsak dan. Kapitalisti nas izkorisčavajo na vse načine. Tako govorimo in to je resnica. Na eni strani nas privajajo v tovarnah pri delu, na drugi način pa nas izžemajo, ko si nabavljamo dnevne potrebščine.

Kako si odpomoči in sami sebi pomagati? Odgovor je enosten in Lahak. Organizirati se. Za to ni treba velike razlage. Sami izkušamo in vidimo rezultate. Delavci smo se organizirali v delavske unije, rezultat imamo. Danes delavca v tovarni že več ne izžemajo pri delu ker se je organiziral. Plače delavcev so se skoraj podvojile, zato ker je delavec združen in v združenju je moč, to vidimo. Organizirali smo se pri podpornih društvin in finančni napredki beležimo—to nam je vsem razumljivo.

Še eno nam preostaja! Organizirati se moramo, ko trošimo težko prisluženi denar za naše živiljenjske potrebuščine. O tem bom še več pisal, ko bo količka čas dopuščal. Kot sem prej omenil, imamo v Clevelandu slovensko združno podjetje, ki že dva in tredec let deluje med Slovenci. Precej velik napredek beležijo tako velik promet. Mr. Ogrin sam prizna, da ni bil izšolan trgovcev pač pa je navaden delavec kot smo vse drugi, pa vendar je izkušen, ki si jih je s časom pridobil, ustvaril moderno združno trgovino. Tam imajo stalno uposlenega tajnika Tony Krizič. Iz poročila, ki mi ga je iz prijaznosti pokazal, sem razvidel, da njih organizacija je v resnicu združno podjetje. To pomeni, da dobiček delijo. Med člane, bodo razdelili letos od izkupička lanskega leta v vsoti \$4,230.75. Kajne, lepa vsota. Poleg njega pa imajo še pisarniško pomočnico Miss Margaret Kuclar. Zadruga mora imeti dvojlo pisarniške moči, da lahko natančno preračunavajo promet in pa dobiček v trgovini.

Od tam smo šli in si ogledali zadrugo Fincev. Ti ljudje pa

naučili. Prijeli bomo vsi skupaj in zagotovljeni bodimo, da bo uspeh.

Da se seznamimo z zadružnim delom med drugimi narodi v Ameriki, vam bom v naslednjih vrstah skušal na kratko opisati cev letošnjega leta znaša \$608,786.92; nadalje imajo zabeleženo v svojih knjigah in poročilih, čisti dobiček za prvi šest mesecev letošnjega leta vsoto \$45,777.79. Gotov procent od te vsoče bo šel v "patronage refund," ki bo razdeljen med delničarje-objemalce. Vidite, to je zadružnični namen. Na kakšen način se to naredi in kako se to obratuje, da ima organizacija vseeno dovolj denarja, da raste in se pomnožuje, pa bom pisal ob drugi priliki. Preveč bi bilo samo videl, kako močni so ti ljudje na zadružnem polju.

Slovenci v North Chicagi imajo dve zadružni trgovini. Ogledali smo njih glavno trgovino, ki je moderno urejena na način "pick & pay," kot te trgovine imenujejo, ali po načinu postrežbe. Vtis, ki smo ga dobili na ostal v spominu.

Na kongresu v Chicagi smo

imajo organizacijo tako močno, slišali zelo dobre govornike, ki imajo šest svojih zadružnih skupin dopovedati ljudem, da imajo šest svojih zadružnih skupin dopovedati ljudem, da organiziramo naše delavsko ljudstvo v zadružne trgovine vsake vrste. Videli smo kako se med Amerikanci deluje s posložljivimi delavskimi organizacijami, cerkevnimi dostojarstveniki in profesionalisti, da bi povzdignili zadružništvo na mogočno organizacijo, ki bi čuvala delavca pred izkorisčevalci. Vse, kar sem videl in slišal na tem kongresu, mi je dalo podlogo in upanje, da v doglednem času bo ubogi delavec tričink prišel do svojih pravic in živiljenjskega standarda, ki mu po vsej pravici pripada.

Med tem pa Slovenci v Clevelandu, na delo in pomnožimo članstvo zadrugi, ki že lepo cete in obeta lep sad. Pridobimo novih objemalcev. Pričenite vse one stare naše objemalce, kajim je zadruga stala ob strani v najhujši depresiji. Marsikateri otrok, oče in mati bi mordili lačni ko ne bi njim naša zadruga pomagala s kreditom. Ve-

like so vsote, ki še niso plačane, pa vidimo danes iste ljudi, ki imajo denar, pa hodijo kupovati v verižne trgovine. Vedite, da ko bo zopet kakšna depresija ali brezposelnost, da te trgovine vas ne bodo poznale. Mi pa, ako ne bo star dolg poplačan tudi ne bomo mogli tem ljudem pomagati. Torej, vsi na delo, stari in novi. Dobrodošli ste, z veseljem vas bomo sprejeli. Naša zadruga raste in se čimdalje bolj razvija samo sodelovanja je treba. Vse drugo vam bodo ob koncu leta naši računi pokazali.

John Pezdirtz.

Ustanovljeno 1908

ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO
PRESKRBIHaffner Insurance Agency
6106 St. Clair Ave.

ZAVESE

imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcev.

ZA POPRAVILA NE RACUNAMO

Odperto ob večerih do 9. ure

Parkwood Home Furnishings
7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING

982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov.

Popravljamo body in fenderje. — Welding!

J. POZNICK — M. ZELODEC
Glenville 3830Joe Mrhar, lastnik
Towing, Parts, Batteries, Painting Body Fenders
6815—31 SUPERIOR AVE.
ENdicott 9361Moderna slovenska popravljalnica
PRODAJAMO TUDI NOVE WILLEYS
AVTOMOBILE IN TRUKESuperior Body & Paint Co.
Popravimo ogrodje in fenderje.
Prvovrstno delo.Frank Cvelbar
6605 St. Clair Ave. EN. 1633

E. 61st St. Garage

Frank Rich, lastnik.
Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

CVETLICARNE

Slovenska cvetličarna

Jelercic Florists
15302 Waterloo Rd.
IVanhoe 0195

GASOLIN

War Bonds Help Build a CRUISER

RAZNO

Joseph Mohar & Co.
6721 ST. CLAIR AVE.
HE. 5188
Plumbing, Heating & Electric Sewer CleaningVršimo vsakovrstna plumbarska dela
Dom: 8912 Parmalee Ave., MU. 3770

JANSA'S CAFE

1297 E. 55 St.
Serviramo najboljše pivo, vino in žganje ter okusen prigrizek. Odprto do 1. ure zjutraj.

CARLSON'S HI-SPEED SERVICE

905 East 185th St.
PREJE STOPAR'S

Mi imamo avto-rack; najnovejšo napravo za mazanje avtomobilov. Delo garantirano. Se priporočamo.

PROGRAM KONCERTA

katerega podajo

PEVSKI ZBORI IZ CLEVELANDA, COLINWOODA IN EUCLIDA

pod pokroviteljstvom

PODRUŽNICE ŠT. 39 SANS V CLEVELANDU

v nedeljo, 12. novembra, ob 3. uri popoldne

v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

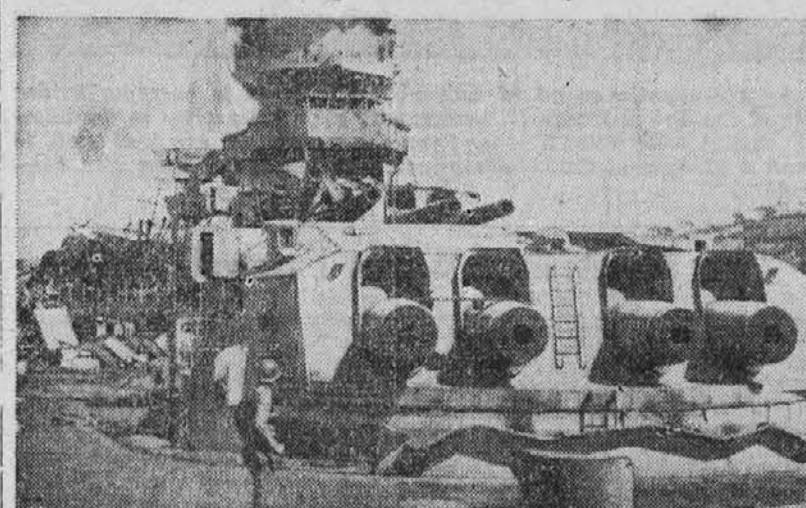
VZOREC:

1. Nagovor predsednika podružnice št. 39 g. Leo Kušlan
2. Ameriška himna, poje g. A. Simčič
3. Pevski zbor Jadran pevovodja g. Malečkar
4. Sloga duet A. Hrovatin in M. Udovič
5. Zarja trio J. Turk, Ilersich in Fr. Kokal
6. Glasbena Matica kvartet: Belle, Plut, Nosan, Lube
7. Govor gl. tajnika SANSA g. Mirko Kuhel, iz Chicago in člana gl. odbora SANSA in Pomočne akcije Janko N. Rogelj
8. Glasbena Matica g. A. Simčič
9. Glasbena Matica—kvartet: L. Belle, Fr. Plut, J. Nosan, J. Lube
10. Zbor Slovan pevovodja g. Fr. Vautar
11. Skupni nastop pevcev

Za ples zvečer igra Pete Srnick orkester

Ta prireditev je prirejena za takojšnjo pomoč revnim v starci domovini

Strasbourg Scuttled by Nazis

An American soldier looks over the Strasbourg, scuttled by the Germans, which lies beside oil docks in Toulon harbor, France. This view from below shows the four lower turret guns, the ends of which have been cut off as well as the four guns above. It is being reconditioned by Allied troops.

VI DOBITE GRELNO UDOPNOST
KO KUPITE
MONCRIEF FORNEZ
Poklicite vašega MONCRIEF prodajalca
The Henry Furnace Co. Medina, Ohio

Naročite si fini FUR COAT ali Sterling suknjo in čisto volnenega blaga, direktno iz tovarne po veliko nižjih cenah kakor kje drugje, na WILL CALL pri BENNO B. LEUSTIG 1034 ADDISON RD.

GAY INN
J. Marn in J. Simčič, lastnika 6933 ST. CLAIR AVE.
Fino pivo, vino in žganje, ter okusen prigrizek. Za prijetno družbo obiščite nas.

POZOR,
HISNI GOSPODARI!
Kadar potrebuje popravila pri vaših poslopjih, pri strehi, žlebovih ali fornezh, zglaste se pri LEO LADIHA 1336 E. 55th St. HENDERSON 7740

Program ob 7. uri zvečer, po programu ples
Jednotarji in ostalo občinstvo je vabljeno

VELIKA PROSLAVA 40-LETNICE SNPJ
katero proslavlja društvo V BOJ, št. 53 SNPJ

V NEDELJO 12. NOVEMBRA
v S. D. D. na Waterloo Road

DAROVANA

Česki napisal Alojzij Dostal

Zgodovinska povest iz dobe Slovanskih apostolov

(Nadaljevanje)

Cvetana poskoči kakor prejanja srna.

"Kaj praviš — duhovnik?"

"Nisem ga pozabil in poznam ga tako dobro, kakor svojega milostljivega gospoda, kakor Lizika. V naših gozdih stanuje in pod lipo daruje bogovom. Star je že in zvest sluga Perunov. Neda se tako lahko pregoriti in prepričati, preveč strastno je navezan na vero starih očetov. Ko je ostal sam, ko smo ga mi zapustili in se dali krstiti, se je nekam izgubil, kakor bi se bil vdrl v zemljo. Ko je pa sedaj nastal v Moravski prevrat in je Rastislav izgubil vlado ter bil Metod ujet, vstali so po vsej deželi poganski duhovniki kakor iz groba ter nagovarjajo in silijo ljudstvo, da bi odpadlo od trodinega Boga. To zlo, ki je prišlo nad Moravsko in vse nemiri so baje kazen razžaljenih bogov. In mnogi pritrjujejo temu in prav dajejo zvitim čarovnikom in zato nastaja boj med pogani in kristjani. V naši okolici je često videti čarovnika — Duha."

Cvetana si zakrije oči z obema rokama.

"Dobili smo ukaz, da bi se razšli po gozdih, da bi poiskali nevarnega soseda in ga pripeljali semkaj na grad, da bi ne vzemirjal in zapeljeval ljudstva še nadalje."

"Moj oče hujška ljudstvo, zapelje — "

"Nikolaj, danes si pa naju slabo razveselil," se oglasti Lizika, "začni raje kaj drugega."

"Težko je veselju biti, ko je v deželi tako hudo, ko so prisile vse nadloge nad nas. To me najbolj peče in jezi, da Ludovik dela z našimi knezi, kakor se mu ravno ljubi, in kar brez vsakega boja. Ko bi se postavili na bojno polje in bi se oglasile bojne trombe in bobni, ko bi zažvenekatalo orožje, hitro bi prešlo sovražnikom veselje, da se vtikajo v naše razmere. Tako ne more iti dalje, mi se moramo upreti in stari Nikolaj si zopet opaše m e Č, na ramo v z a m e kij — — "

"Mojega očeta preganjajo kakor hujščaka!" zaplaka Cvetana. "Kako potrebuje tolaže, moči! In jaz, edina hči — — "

Cvetana joče krčevito.

"Ne jokaj, sestrica, prosila bom očeta, da duhovniku ne storju ničesar žalega. Tak boj je zastonj. Ko se povrne Metod, bodo vsi pogani upognili glave pred svetostjo prave vere in postanejo kristjani."

A Cvetana se ne da upokojiti. Očeta love kakor divjo zver, strežejo mu po življenju. Lizika je bila huda na zgovornega Nikolaja, da je tako prestrašil in užalostil njeno družico.

"Zakaj se ne vdajo, zakaj se tako trdovratno drže svojih zmot in se ne dajo krstiti?"

Nikolaj se ni nič oziral na prestrašeno dekle, ker ni vedel, kaj ji teži srce in da je vsaka njegova beseda ostro bodalo za njeno srce.

"Da, zakaj se ne vdajo?" ponavlja Lizika. "Stara vera je preglaboko voreninjena. Saj je bila takorekoč naše življenje in nikakor ni lahka reč, takoj iz-

liva voda v kaluži. Hoj, to bode zopet življenje! Vojška! Kako sladka je ta beseda!"

Nikolaj se je pomladil za celih deset let kakor tedaj, ko se je bojeval pod Rastislavom proti Nemcem.

"Mene pa ne veseli toliko vojska," pravi Božidar, "ker sem priatelj miru. Ko bi se dalo vse na lep način urediti, nikdar bi si ne opasal meča in ne obesil loka čez ramo, razen za boj na volkovke v gostih gozdnikov."

"In vendar nam svetuješ v boju, navdušuješ nas za vojsko, in zato hodiš od grada do grada, kakor bojni angel z menitejšje duše. Ko se povrne on — — "

"Ko ga osvobodimo z lastno močjo."

"Potem bode lepše pri nas. Njive bodo zopet ozelenete, mire bodo vladal po naših hišah — — "

"A preje moramo mi moravski vojniki izvršiti veliko delo. Zatreti moramo pogansk pleve in pred vsem poloviti — poganske duhovnike."

Cvetana zajoka tako pretresljivo, da so zašumele bližnje lipe in da je vse službeništvo priletelo skup. Lizika objame svojo tovarišico in jo tovarišo.

"Dubova hči! Čarovnikova Cvetana! Prokleta od lastnega očeta!"

Take in jednake vzklake mora Cvetana poslušati.

"Snišali smo, kako jo je proklinjal, kako je besnel — — "

"Zapustila je očeta zaradi vere — — "

"Ker ni hotela zatajiti edinega Boga pred bogovi pri svetih lipi. Sam sem priča, da je to res. Že sem se hotel potegniti za deklico, a čakal sem, ugodne prilike."

Vsi se ozrogo po govorniku in kakor iz enih ust zaklječo: "Božidar!"

Medtem ko je stopilo vojaštvo z Nikolajem na čelu okoli skrivenostnega mladeniča, je peljala Lizika napol onesveščeno Cvetano po hrastovih stopnjicah v sobico. Z levico je podpirala tovarišico, desnico je pa pritiskala na srce, kakor bi hotela umiriti močno razburjenost. Tako sta dospeli do male sobe, njih skupnemu prebivališču.

Dragi deško, tebe je poslal sam angel z nebes!"

Nikolaj udari Božidara s široko roko po ramah.

"Saj bi bili sicer kakor smrd.

U. S. Hits Formosa

Dramatic raid on Formosa shows the devastation caused by warplanes operating from fast carriers on their visit to Kagi, important military, rail, and industrial city. Objects are shown in a shower of explosions caused by direct hits.

dega bitja v nebeške višave.

Lizika sedi poleg nje na umetno izrezljanim stolu. Z medlim očesom gleda na onesveščeno priateljico. Tudi ona sedi kakor mrlč, izklesan iz kamna kakor kip, samo očes ima zaprtih in usta dihajo močno. Lizika ni močila Cvetane, tudi ni klicala, da bi jo zbudila iz omelevice. Dela se skoro, kakor bi se veselila tega boja med življnjem in smrtjo — še pred him pom toliko ljubljene, neločljive priateljice.

Kaj se je vršilo v Lizikinem srcu?

V njem je bil boj, vihralo je kakor v najhujši burji, tam so se rodili najraznejši čuti, čudne misli. Kakor je prej gledala v Cvetani mučenico, tako je sedaj spoznala v nji svojo — tekmovalko. Zato se je toliko prestrašila, zato je omedlela. Zaledala je Božidara. Zato je tako rada o njem govorila, zato je o njem vpraševala najpodrobnejše stvari. Varala je Lizik.

Tako je govoril notranji glas Mirkovi hčeri.

A v kratkem času se je spomenva. "Morda se motim in sem ljubosumna brez povoda. Čula je o nevarnosti za svojega očeta od Nikolaja in je bila zato tako ginjena, tako prestrašena."

Z dvorišča so se slišali glasovi, ki so klicali slavo Božidaru. Lizika se zažari oku in iznova se polasti njene duše negotovost, sum in ljubosumnost; toda deklica se je premagovala, zapodila je črne misli, čut ljubezni in sočutja za nesrečno priateljico je popolnoma preobvladljeno razburjeno dušo. Lizika prične močiti onesveščeno priateljico ter jo klicati z najljubljivejšimi imeni. Ko ji je z mrzlo vodo omocičila belo čelo, odpre Cvetana modre oči. Bolestno se nasmehne priateljici in zopet jo pokrije črn oblak nezavesti.

Šele po dolgem času se popol-

Prince Felix Returns Home

An enthusiastic crowd of Luxembourg citizens is carrying Prince Felix of the Grand Duchy of Luxembourg upon his arrival in the liberated capital with Allied troops. Even the youngsters are held aloft to permit a glimpse of the soldier prince, who wears the beret of a commando.

MacArthur Waves Farewell

General MacArthur has landed with his troops or visited them on every island that they have taken from the Japanese. Above he is shown as he waves to his men on the beach at Morotai from his landing craft after making a tour of the islands, northernmost of the Nalmahera group, after marines had landed.

Patty Gene Shoppe

13937 Euclid Avenue GLEN. 9424

dvoje vrat vzhodno od Wind-A-Meer gledišča

OBLEKE ZA ŽENSKE, SPODNJE PERILO

IN POTREBŠČINE

East Cleveland, Ohio

ENAKOPRavnost

noma zave, sede na medvedovo kožo, z roko podpre glavo in se zatopi v misli.

"Kaj je užalostilo toliko twoje srce, Cvetana?" zašepetal Lizika ter se nagnе k nji. Izginil ji je dvom in sum.

"Ubogi oče!"

Cvetana vzdigne modre oči k svoji priateljici. Vsa nebesna modrina je počivala v teh rosnih očeh.

"Očetu se ne bo nič hudega zgodilo; bodi brez skrbi. Samo beseda zadostuje in lov na duhovnike poneha vsaj v naših krajih."

Cvetana sedi kakor mučenica v najhujših bolečinah, še nižje sklene glavico in iz oči ji pritekajo dve solzi kakor dva biserja.

Lizika jo objame okoli vrata. "Ali te nič drugega ne vnemirja — žalosti?"

Mali oglasi

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE
ŽENSKE ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov in tednu

od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Najboljša plača od ure v mestu. — Stalno delo

Zahtega se izkaz državljanstva — Zglasite se

Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901

od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

Dekle ali ženska

za nočno delo v pekariji

Plača od ure

Zglasite se pri

PRATT - WEBB

1106 Carnegie Ave.

CH. 0862

Toolmakers

Radial Drill Press

Engine Lathe

operatorji

Turret Lathe

operatorji

Nočno delo

Visoka plača od ure poleg v

nusa za nočno delo

THE YODER COMPANY

5500 Walworth Ave.

(2 cesti od Lorain in W. 53 St.)

Dovoljeno nam je uposlit na

vhodu

POTREBUJEMO

PRESS ASSEMBLER

EXTERNAL GRINDER

ENGINE LATHE

OPERATORJE

TURRET LATHE

OPERATORJE

VOZNIKA

ELEKTRIČNEGA

VOZIČKA

TEZAKE

Stalna dela sedaj in po v

Visoka plača od ure in overline

LEMPCO PRODUCTS

DUNHAM RD.

MAPLE HEIGHTS

Mali oglasi

PLES

vsak petek in sobota

večer

DOBRA GODBA

Gordon Grill

928 E. 72 ST.

Pohištvo naprodaj

Pohištvo za družabno